

Ромашко Ольга Миколаївна

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку та оподаткування
Державний торговельно-економічний університет*

Romashko Olha

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation
State University of Trade and Economics
ORCID: 0000-0003-3466-3489*

КРИПТОВАЛЮТА ЯК ОБ'ЄКТ ОБЛІКУ

CRYPTOCURRENCY AS AN OBJECT OF ACCOUNTING

Анотація. Вступ. У статті досліджено загальні і проблемні аспекти ідентифікації криптовалюти як об'єкту обліку, проаналізовано світовий досвід і окреслено перспективи вдосконалення вітчизняної практики. Питання організації обліку криптовалюти на тлі стрімкої цифровізації фінансово-економічних процесів набуває особливої значимості, зокрема внаслідок розвитку вітчизняної і світової практики використання фізичними особами і представниками бізнесу криптовалюти як активу, засобу платежу, інвестиції тощо. Важливим моментом у досвіді обліку криптовалюти в Україні стало прийняття Верховною Радою України Закону «Про віртуальні активи», який мав би чітко окреслити аспекти визнання криптовалюти в обліковій практиці, проте до сьогодні він не набрав чинності. Недоопрацьована законодавча основа і фактична відсутність національно визнаних принципів і положень обліку криптовалюти у сукупності виступають основною

перешкодою для розвитку ринку криптовалюти і забезпечення її прозорого обігу. Даний аспект зумовлює актуальність теми і зростаючий інтерес з боку наукового співтовариства.

Мета. Дослідження загальних і проблемних аспектів ідентифікації криптовалюти як об'єкту обліку, аналіз світового досвіду і перспектив вдосконалення вітчизняної практики.

Матеріали і методи. Для реалізації дослідження було використано методи аналізу, порівняння, абстрагування та узагальнення.

Результати. У статті було проаналізовано суть криптовалюти як об'єкту обліку, основні нормативно-правові аспекти організації обліку криптовалюти в Україні, узагальнено актуальні проблеми і перспективи їх вирішення. Важливу роль відіграло вивчення світового досвіду, відображення різних позицій держав щодо визнання криптовалюти як об'єкту обліку.

Перспективи. Отримані у статті заключення і ідеї можуть бути використані для формування і адаптації облікової політики щодо криптовалюти, удосконалення нормативно-правової, законодавчої бази в частині регулювання обліку криптовалюти як передумови до практичного введення обліку криптовалюти в Україні.

Ключові слова: криптовалюта, віртуальний актив, цифровізація, цифрова економіка, бухгалтерський облік і оподаткування, Національні П(С)БО, фінансова звітність.

Summary. *Introduction.* The article examines the general and problematic aspects of identifying cryptocurrency as an object of accounting, analyses the global experience of recognising cryptocurrency as an object of accounting and the prospects for its application in the realities of Ukraine. The issue of accounting for cryptocurrencies against the background of rapid digitalisation of financial and economic processes is of particular importance,

in particular, due to the development of domestic and international practice of using cryptocurrencies as assets, means of payment, investments, etc. An important point in the experience of cryptocurrency accounting in Ukraine was the adoption by the Verkhovna Rada of Ukraine of the Law on Virtual Assets, which should have clearly defined the aspects of cryptocurrency recognition in accounting practice, but has not yet entered into force. The incomplete legislative framework and the actual absence of nationally recognised cryptocurrency accounting principles and regulations are, in aggregate, the main obstacles to the development of the cryptocurrency market and ensuring its transparent circulation. This aspect determines the relevance of the topic and the growing interest of the scientific community.

Purpose. Research into general and problematic aspects of identifying cryptocurrency as an object of accounting, analysis of world experience and prospects for improving domestic practice.

Materials and Methods. The research was conducted using the methods of analysis, comparison, abstraction and generalisation.

Results. The article analyses the essence of cryptocurrency as an object of accounting, analyses the main regulatory and legal aspects of cryptocurrency accounting in Ukraine, and summarises current problems and prospects for their solution. An important role was played by the study of international experience, reflecting different positions on the recognition of cryptocurrencies as an accounting object.

Perspectives. The conclusions and ideas obtained in the article can be used to formulate and adapt the accounting policy for virtual assets, improve the regulatory and legislative framework for regulating cryptocurrency accounting as a prerequisite for the practical introduction of cryptocurrency accounting in Ukraine.

Key words: *cryptocurrency, virtual asset, digitalisation, digital economy, accounting and taxation, National Accounting Standards, financial reporting.*

Постановка проблеми. Криптовалюта поступово трансформується з альтернативного засобу платежу на економічний актив, що стає популярним у використанні фізичними особами і бізнесом. Високий інтерес до криптовалюти зумовлений її значним потенціалом до централізації і глобального застосування, перспективністю у сфері інвестицій, зокрема диверсифікації ризиків, та не значними транзакційними витратами. Міжнародний досвід містить приклади різних методів сприйняття криптовалюти як об'єкту обліку – від врегульованої практики до заборони криптовалюти. Для українського ринку криптовалюта є новим об'єктом, який потребує чіткого правового і методологічного регулювання, раціонального законодавчого забезпечення і дієвої практики, сформованої із урахуванням ключових аспектів і проблем українського економічного простору. Попри стрімкий розвиток криптовалютного ринку, характерна відсутність чітких методологічних рамок щодо обліку криптовалюти, її оцінки і відображення у фінансовій звітності, що залишається основою проблемою і значно перешкоджає досягненню прозорості в обігу віртуального активу. Дана стаття є оригінальною спробою систематизації міжнародного досвіду, аналізу української практики в частині формування і розвитку правового поля, обґрунтування перспективних підходів до організації обліку і визнання криптовалюти як активу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тема обліку криптовалюти активно висвітлюється у працях українських і зарубіжних науковців. Значний внесок у розвиток проблематики зроблено такими вітчизняними дослідниками, як С. Грицай [1-2], В. Віндіктова [3], В. Ганусич [4], Я. Крупка, В. Окренець, В. Покинйчереда [5], Н. Гуріна, А. Озеран, Р. Коршикова, І. Орлов [6] та ін. У роботах С. Грицай [1-2] було проведено деталізований аналіз криптовалюти – його трансформацію від цифрової валюти до повноцінного, затребуваного віртуального активу.

Науковець проаналізував зміни у законодавчому, нормативно-правовому регламентуванні, врахував філософські, загальнонаукові, спеціальні правові аспекти і отримав висновок – «криптовалютна еко-система, яку намагаються створити в Україні, і яка в першу чергу призначена для взаємодії держави та іноземних і вітчизняних інвесторів крипто-бізнесу, на сьогодні перебуває тільки на стадії її формування» [1]. В. Вінідіктова вважає, що важливо приділяти більше уваги розробці комплексної обліково-інформаційної системи задля управління обігом криптовалюти задля оптимізації функціонування криптовалюти в українському економічному просторі. Основними передумовами до таких дій є нагальна потреба у підвищенні ефективності та прозорості управління фінансовими ресурсами, пов'язаними з криптовалютою, а також приведення у відповідність обігу і використання криптовалюти вимогам сучасного бізнес-середовища [3]. В. Ганусич аналізує зарубіжні підходи до обліку криптовалюти і визначає серед основних труднощів у діючій практиці наявність багатьох видів криптоактивів, які різняться за природою та характером використання, що унеможлиблює уніфікацію досвіду обліку [4]. В. Покин'ячереда доповнює цей аспект тим, що некоректність представлення криптовалюти як об'єкту обліку сприяє створенню ризиків недостовірного представлення інформації у фінансовій звітності [5]. Значна кількість праць зосереджена на вивченні окресленої проблематики, висвітлюються різні сторони облікового процесу, зарубіжний досвід і перспективи його впровадження в Україні. Проте, відсутня чіткість у висвітленні правового статусу криптовалюти, обліку, оподаткуванні і декларуванні, що у сукупності створює неврегульованість обігу криптовалюти і зумовлює потребу у перманентних дослідженнях проблематики задля пошуку оптимальних механізмів організації облікових процесів із урахуванням сучасних трендів вітчизняного і світового ринків.

Мета статті є дослідження загальних і проблемних аспектів ідентифікації криптовалюти як об'єкту обліку, аналіз світового досвіду і перспектив вдосконалення вітчизняної практики.

Матеріали і методи. Для досягнення мети дослідження використано нормативно-правові акти України, національні та міжнародні стандарти обліку та звітності, публікації науковців. Для реалізації дослідження було використано методи аналізу, порівняння, абстрагування та узагальнення

Виклад основного матеріалу дослідження. Криптовалюта виступає одним із типів криптоактивів, що використовуються у блокчейн-технології. Відповідно до класифікації Асоціації присяжних сертифікованих бухгалтерів (далі – АССА), «криптовалюта – це нематеріальний цифровий токен, який записується за допомогою інфраструктури розподіленого реєстру (зокрема, блокчейну), і надає власнику цього активу різні права на використання. Цифрові токени є власністю суб'єкта, який володіє ключем, що дозволяє йому створити новий запис у реєстрі; токени являють собою конкретні обсяги цифрових ресурсів, які суб'єкт має право контролювати, а також передавати цей контроль третім особам» [7]. Така дефініція відображає основний аспект складності облікового процесу криптовалюти – вона є нематеріальною, не має фізичної форми і, зважаючи на це, визнання її як об'єкту обліку має ряд перешкод:

по-перше, значні проблеми із фактичною ідентифікацією криптовалюти, надання їй чіткого правового статусу та стабільної вартості;

по-друге, технічні складності і ризики, зумовлені не лише процесом ідентифікації, а також встановленням факту володіння;

по-третє, невизначеність з аспектами оподаткування активу і доходу від його використання;

по-четверте, волатильність курсу – притаманною є різка, низько прогнозована зміна вартості активу, яка впливає на визначення достовірної цінності і відображення у фінансовій звітності. Криптовалюта на законодавчому рівні не визнана ні грошима (хоча нормативна база деяких країн визнає, що криптовалюта може виконувати функцію засобу платежу), ні матеріальним об'єктом, ні фінансовим інструментом, проте поєднує у собі функції усіх цих фінансових активів;

по-п'яте, правове регламентування – нормативно-правові документи регулюють реальні процеси, відносини між суб'єктами правового поля, що є ускладненим в умовах ринку цифрових активів.

Не зважаючи на складності і сукупність перешкод, організація обліку криптовалюти триває по всьому світу, адже актив набуває популярності і широкого використання. Українська практика визнання криптовалюти як об'єкту обліку розпочинається із Закону України «Про віртуальні активи», який було прийнято у 2022 році, про не введено в дію. З практичної точки зору цей Закон покликаний врегулювати основні аспекти використання криптовалюти, зокрема як з правової, так і економічної точки зору. З огляду на правовий аспект, криптовалюта визнається нематеріальним благом, право власності на яке набувається за фактом створення цього віртуального активу, вчинення та виконання правочину щодо нього, на підставі норм закону або рішення суду і засвідчується володінням ключа такого віртуального активу [8]. З економічної, зокрема облікової, точки зору, криптовалюта – це актив, що наділений основними його характеристиками, а саме:

– контрольованість з боку суб'єкта господарювання, зокрема в частині відокремлення від власника (держателя) шляхом реалізації або передачі у власність іншого суб'єкта;

- використання із можливістю отримання економічних вигод – обмін на товар, послугу або вчинення інших дій, які, потенційно, стануть джерелом отримання вигоди власником криптовалюти;

- можливість вимірювання – даний аспект є суперечливим, адже ціна криптовалюти є високо мінливою. Проте, криптовалюта має свою ринкову вартість, а тому може бути виміряна в грошовому еквіваленті, кількісно ідентифікована і, відповідно, відображена у фінансовій звітності господарюючого суб'єкта.

Орієнтиром для організації обліку криптовалюти виступають Міжнародні стандарти фінансової звітності (далі – МСФЗ) і Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (далі – МСБО), які надають теоретичні і практичні вказівки щодо особливостей облікового процесу і відображення криптовалюти у фінансовій звітності. Визнання криптовалюти як об'єкту обліку, відповідно до МСБО, може відбуватись за наступними напрямками:

- визначення як запасів (МСБО 2 «Запаси»), оскільки криптовалюта відповідає одній із умов – може утримуватись для продажу у звичайному ході бізнесу [9];

- визначення як нематеріального активу (МСБО 38 «Нематеріальні активи»), оскільки криптовалюта, як і описані у МСБО 38 ресурси, визначається такою, що може бути контрольованою суб'єктом господарювання та приносити надходження майбутніх економічних вигід до суб'єкта господарювання; це немонетарний актив, який не має фізичної субстанції та може бути ідентифікований [10].

Серед наукового співтовариства тривають дискусії щодо того, чи може криптовалюта бути визнана як типовий фінансовий інструмент у тому розумінні, як описано у МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання». Відповідно до МСБО 32, фінансовими інструментами є «будь-який контракт, який приводить до виникнення фінансового активу у одного

суб'єкта господарювання та фінансового зобов'язання або інструмента капіталу у іншого суб'єкта господарювання» [11]; це грошові кошти, інструменти власного капіталу, контрактні права, фінансові інвестиції. Основними ознаками даних типів активів є те, що вони виступають об'єктом договірних відносин між сторонами, в ході яких виникає зобов'язання в одної сторони передати актив іншій (наприклад, у випадку кредиторської заборгованості). Основа відносин – двосторонність, фінансовий інструмент для одної сторони виступає активом, а для іншої – зобов'язанням чи власним капіталом. У контексті аналізу криптовалюти постає головна суперечка – вона не вимагає і не передбачає договору між сторонами, який би регламентував обов'язок передачі грошових коштів одною стороною іншій. Криптовалюта як об'єкт обліку, в даному контексті, не може виступати об'єктом договірного права для власника та не є договором, який може бути врегульований інструментами власного капіталу. Окрім того, криптовалюта лише частково виконує основні функції грошових коштів, зокрема:

- функція засобу обігу – часткове виконання, в частині розрахунків за товари/послуги, в першу чергу в електронній комерції; найбільш характерне для держав із високим рівнем цифровізації, ефективним правовим регламентуванням або наявними специфічними передумовами застосування криптовалюти як засобу обігу (зокрема, в державах, де присутнє зниження довіри до національної валюти);

- функція засобу нагромадження – часткове виконання із високими ризиками, зумовленими волатильністю, низькою прогнозованістю змін у вартості криптовалюти. Надійність криптовалюти як засобу збереження вартості є дуже низькою;

- функція міри вартості – дуже обмежене виконання. У світі фактично відсутня практика встановлення вартості у криптовалюті; задля оцінки

товару/послуги застосовують традиційну валюту, можливий розрахунок у криптовалюти, проте лише за еквівалентом;

– функція засобу платежу – не виконується, криптовалюта не має статусу законного засобу платежу, а тому її використання заборонене для легальних розрахунків за товари/послуги.

Не визнання криптовалюти як засобу платежу в Україні регламентовано Законом України «Про віртуальні активи», набуття чинності якого очікується у найближчій перспективі опісля доопрацювання і узгодження із діючими законами, нормативно-правовими документами.

Отже, найбільш коректним є визнання криптовалюти як об'єкту обліку в частині нематеріальних активів, що також підтверджено досвідом провідних країн світу. Зарубіжна практика відображає широке різноманіття визнання і обліку криптовалюти. Ключові особливості наведено в Табл. 1.

Таблиця 1

Основні аспекти визнання криптовалюти як об'єкту обліку та особливості в розрізі досвіду різних країн світу

Країна	Документи, що регламентують облік	Визнання	Особливості
ЄС (в т. ч. Україна)	МСБО (в т. ч. НП(С)БО в Україні)	Нематеріальний актив/запаси	Стандарти бухгалтерського обліку для визнання і регулювання обігу криптовалюти відсутні. Наявні спроби легалізації, зокрема в практиці України через розробку законодавчої бази (Закону України «Про віртуальні активи»), в пріоритеті набуття чинності Закону. В ЄС наявне законодавче регулювання на основі Закону про ринки криптовалют, що виступає єдиною правовою базою для криптоактивів в межах ЄС.
США	US GAAP	Нематеріальний актив	Перебуває на етапі трансформації – до 2025 року компанії могли визнавати лише збитки від знецінення

			криптовалют, а прибутки — лише після продажу; з 2025 року дозволено оцінку за справедливою вартістю, що дозволяє визнавати як прибутки, так і збитки від змін вартості криптовалют, що обліковуються на балансі господарюючого суб'єкта.
Велика Британія	МСФЗ / FRS	Нематеріальний актив/запаси	Функція законного засобу платежу не виконується, облік залежить від особливостей використання активу.
Канада	МСФЗ	Нематеріальний актив/запаси	Господарюючі суб'єкти можуть оцінювати криптовалюти за справедливою вартістю, що дозволяє відображати прибутки та збитки від змін вартості.
Японія	Японські стандарти обліку	Віртуальна валюта (законна власність)	У країні застосовується прогресивний підхід до регулювання криптовалют. Криптовалюти визнаються як активи; облік залежить від характеру використання (інвестиції, торгівля тощо). Процеси врегульовані на законодавчому рівні.
Китай	Китайські стандарти обліку – CAS	Відсутня офіційна класифікація	У 2021 році всі криптовалютні транзакції були оголошені незаконними; облік криптовалют заборонено.

Джерело: складено автором за даними [12; 13]

З урахуванням проаналізованих аспектів, модель визнання криптовалюти як об'єкту обліку в Україні має містити наступні вектори:

– законодавче врегулювання – введення в дію Закону України «Про віртуальні активи», узгодження положень із діючими нормативними актами і документами, зокрема досягнення врегульованості із Податковим Кодексом України, документами, що регламентують захист прав суб'єктів, що володіють активом, інвесторів, інших учасників ринку, діяльність постачальників послуг тощо;

– практичне врегулювання – формування методичної бази із внесенням відповідних змін у національні П(С)БО із врахуванням ризиків волатильності криптовалюти, законодавчих прогалин чи суперечливості норм, проблем контролю обігу, потреби у навчанні і перепідготовки

фахівців. Окремим елементом має стати розгляд можливості застосування штрафних санкцій за порушення в частині не коректного відображення активів у фінансовій звітності, несвоєчасного подання звітності чи вчинення шахрайських дій із віртуальним активом;

– адаптація зарубіжного досвіду до реалій українського ринку і соціально-економічних, правових умов – орієнтир на європейський досвід в контексті євроінтеграційного прагнення і поглиблення співпраці з ЄС.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Криптовалюта як сучасний і перспективний фінансовий інструмент активно трансформується в об'єкт обліку, що вимагає більш чіткого правового регламентування, методологічного підходу та інтеграції міжнародного досвіду в українську практику. Незважаючи на прийняття Закону України «Про віртуальні активи», відсутність його реального впровадження, разом із неврегульованістю питань оцінки, класифікації та оподаткування криптовалюти, створюють істотні бар'єри для її обліку. Світова практика підтверджує можливість визнання криптовалюти як нематеріального активу або запасів, залежно від характеру використання, що є релевантним і для українського контексту. Подальша організація обліку криптовалюти в Україні потребує узгодженого законодавчого врегулювання, адаптації міжнародних стандартів та розробки національних методичних рекомендацій з урахуванням ризиків волатильності й специфіки цифрової економіки, що виступає перспективним напрямом для подальших досліджень і забезпечення практичної складової розвитку обліку криптовалюти. Отримані у статті заключення можуть бути використані для формування і адаптації облікової політики, удосконалення нормативно-правової, законодавчої бази в частині регулювання обліку криптовалюти та розглядаються як передумова до практичного введення обліку криптовалюти в Україні.

Література

1. Грицай С. О. Від криптовалюти до віртуальних активів: становлення законодавства України через призму хронологічно правового аналізу. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2023. Т. 30, № 2. С. 160–193. DOI: 10.31359/1993-0909-2023-30-2-160
2. Грицай С. О. Генезис цифрових фінансових технологій до появи в Україні поняття «Віртуальні активи». *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 5. С. 355–359. DOI:10.32782/2524–0374/2022–5/82.
3. Віндіктова В. С. Обліково-економічна природа криптовалюти: виклики та перспективи у контексті сучасної економіки. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. 2024. Т. 1, Вип. 16. С. 74–79.
4. Ганусич В., Ганусич К. Бухгалтерський облік криптоактивів: міжнародний досвід та вітчизняні перспективи. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economicsg*. 2024. Вип. 6. С. 235–248. DOI:10.58423/2786-6742/2024-6-235-248
5. Покиньючерда В., Залевська В. Бухгалтерський облік криптовалют: сучасні виклики та майбутні перспективи. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 72. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-77>
6. Орлов І. Виклики та перспективи бухгалтерського обліку криптовалют в зарубіжних країнах та Україні. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 70. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-166>
7. Accounting for cryptocurrencies / ACCA Global. Available at: <https://www.accaglobal.com/uk/en/technical-activities/uk-tech/in-practice/2022/september/accounting-for-cryptocurrencies.html> (дата звернення 17.05.2025).

8. Про віртуальні активи: Закон України №2074-IX від 17.02.2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2074-20> (дата звернення 17.05.2025).

9. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси». Стандарт № 929_021 від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_021#Text (дата звернення 17.05.2025).

10. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 «Нематеріальні активи». Стандарт №929_050 від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_050#Text (дата звернення 17.05.2025).

11. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 «Фінансові інструменти: подання». Стандарт № 929_029 від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_029#Text (дата звернення 17.05.2025).

12. Cryptocurrency Regulations Around the World. URL: <https://www.investopedia.com/cryptocurrency-regulations-around-the-world-5202122> (дата звернення 17.05.2025).

13. Cryptocurrencies in Europe URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Cryptocurrencies_in_Europe (дата звернення 17.05.2025).

References

1. Hrytsai, S. O. (2023). Vid kryptovaliuty do virtual'nykh aktyviv: stanovlennia zakonodavstva Ukrainy cherez pryzmu khronolohichno-pravovoho analizu [From cryptocurrency to virtual assets: Development of Ukrainian legislation through the lens of chronological and legal analysis]. *Visnyk Natsional'noi akademii pravovykh nauk Ukrainy – Bulletin of the National*

Academy of Legal Sciences of Ukraine, 30(2), 160–193.
<https://doi.org/10.31359/1993-0909-2023-30-2-160> [in Ukrainian].

2. Hrytsai, S. O. (2022). Henezys tsyfrovyykh finansovykh tekhnolohii do poiavy v Ukraini poniattia "virtual'ni aktyvy" [Genesis of digital financial technologies before the emergence of the concept of "virtual assets" in Ukraine]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal – Legal Scientific Electronic Journal*, (5), 355–359. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-5/82> [in Ukrainian].

3. Vinidiktova, V. S. (2024). Oblikovo-ekonomichna pryroda kryptovaliuty: vyklyky ta perspektyvy u konteksti suchasnoi ekonomiky [Accounting and economic nature of cryptocurrency: Challenges and prospects in the context of the modern economy]. *Visnyk students'koho naukovoho tovarystva DonNU imeni Vasylia Stusa – Bulletin of the Student Scientific Society of Vasyl Stus DonNU*, 1(16), 74–79 [in Ukrainian].

4. Hanusych, V., & Hanusych, K. (2024). Bukhhalterskyi oblik kryptoaktyviv: mizhnarodnyi dosvid ta vitchyzniani perspektyvy [Accounting for crypto assets: International experience and domestic prospects]. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*, (6), 235–248. <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2024-6-235-248> [in Ukrainian].

5. Pokyn'chereda, V., & Zalevska, V. (2025). Bukhhalterskyi oblik kryptovaliut: suchasni vyklyky ta maibutni perspektyvy [Cryptocurrency accounting: Current challenges and future prospects]. *Ekonomika ta suspil'stvo – Economics and Society*, (72). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-77> [in Ukrainian].

6. Orlov, I. (2024). Vyklyky ta perspektyvy bukhalterskoho obliku kryptovaliut v zarubizhnykh krainakh ta Ukraini [Challenges and prospects of cryptocurrency accounting in foreign countries and Ukraine]. *Ekonomika ta suspil'stvo – Economics and Society*, (70). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-166> [in Ukrainian].

7. Accounting for cryptocurrencies / ACCA Global. Available at: <https://www.accaglobal.com/uk/en/technical-activities/uk-tech/in-practice/2022/september/accounting-for-cryptocurrencies.html>.

8. Pro virtual'ni aktyvy: Zakon Ukrai'ny vid 17.02.2022 roku №2074-IX [On virtual assets: Law of Ukraine from February 17, 2022, No. 2074-IX]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2074-20> [in Ukrainian].

9. Mizhnarodnyi standart bukhhalters'koho obliku 2 "Zapasy": Standart №929_021 vid 01.01.2012 [International Accounting Standard 2 "Inventories": Standard No. 929_021 from January 1, 2012]. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_021#Text [in Ukrainian].

10. Mizhnarodnyi standart bukhhalters'koho obliku 38 "Nematereal'ni aktyvy": Standart №929_050 vid 01.01.2012 [International Accounting Standard 38 "Intangible Assets": Standard No. 929_050 from January 1, 2012]. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_050#Text [in Ukrainian].

11. Mizhnarodnyi standart bukhhalters'koho obliku 32 "Finansovi instrumenty: podannia": Standart №929_029 vid 01.01.2012 [International Accounting Standard 32 "Financial Instruments: Presentation": Standard No. 929_029 from January 1, 2012]. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_029#Text [in Ukrainian].

12. Cryptocurrency Regulations Around the World. Available at: <https://www.investopedia.com/cryptocurrency-regulations-around-the-world-5202122>.

13. Cryptocurrencies in Europe Available at: https://en.wikipedia.org/wiki/Cryptocurrencies_in_Europe.